

Meetnet Dagvlinders

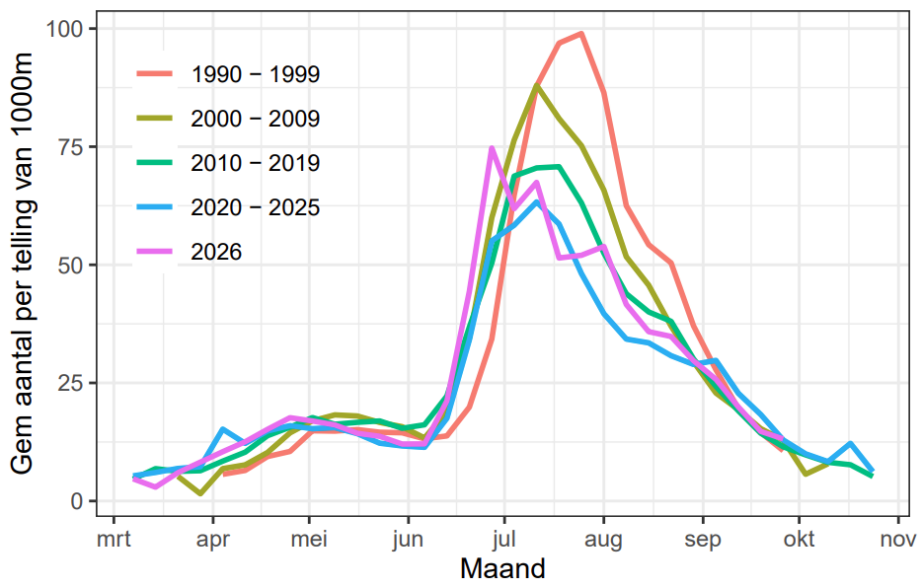
Oktober 2026

Beste teller,

September zit er weer op en daarmee is het officiële vlindertelseizoen ten einde gekomen. Dit betekent niet dat je je routes niet meer kan tellen, dat mag ook nog buiten het telseizoen wanneer het weer goed genoeg is. Waar het begin van september werd gekenmerkt door dagen met soms stevige buien die afgewisseld werden met een stralend zonnetje, lijkt het er afgelopen week wel eens op alsof de lente alweer begonnen is. Op de momenten dat de zon schijnt kun je nog best wat vlinders tegenkomen. Nu het oktober is willen we je vragen om alle telgegevens aan ons door te geven, voor zover dat nog niet gebeurd is. We ontvangen alle tellingen graag zo snel mogelijk, maar in elk geval voor het einde van november. Op die manier kunnen we de gegevens nog controleren, om ze vervolgens in samenwerking met het CBS tot trends te verwerken. Zo hebben we uiteindelijk genoeg tijd om alle gegevens te verwerken in de Vlinderbalans, die rond april weer zal verschijnen. Leuke opvallendheden zullen in de tussentijd met jullie gecommuniceerd worden via de nieuwsbrief en social media berichten.

Aantal vlinders

Gemiddeld aantal dagvlinders in meetnet vlinders

Klaverblauwtje (foto: Tove van der Weerd), die dit jaar een opvallend goede derde generatie lijkt te hebben

Het gemiddeld aantal vlinders per telling van 1000m was in september dit jaar heel vergelijkbaar met eerdere jaren. Veel vlindersoorten zijn al uitgevlogen en zitten nu als eitje, rups, pop of imago verstoep om in winterrust de volgende lente af te wachten. Hier en daar worden nog grote vossen gezien, die door de warmte weer actief worden en hun winterschuilplek verlaten. Als het straks echt kouder wordt, zullen ze zich niet meer laten zien. De soorten die rond deze tijd nog vliegen zijn voornamelijk de kleine- en klein geaderde witjes, maar ook de bonte zandoogjes, icarusblauwtjes, kleine vuurvlinders en hooibeestjes hebben een mooie tweede of soms derde generatie. Andere soorten, zoals de bruine- en oranje zandoogjes, zijn op een paar uitzonderingen na allemaal uitgevlogen. Wie geluk heeft ziet nog een late sleedoornpage voorbijvliegen. De grootste piek van de trekvlinders is ook voorbij, maar er blijven nog wel wat oranje- en gele luzernevlinders voorbijkomen.

Save the date: Tellersdag op zaterdag 21 november

Het is alweer twee jaar geleden dat de laatste tellersdag was; hoog tijd voor een nieuwe editie! Deze dag is bedoeld voor de tellers van alle meetnetten, maar ook voor beheerders die de gegevens gebruiken. Dit keer doen we dat in het **Akoesticum** in Ede, vijf minuten lopen vanaf Ede-Wageningen en ook goed te bereiken met de auto.

De datum is al geprikt: **zaterdag 21 november 12:30-16:30 uur**

- We verwelkomen jullie graag met een gratis lunch, als dank voor al jullie inspanningen dit jaar
- Daarna hebben we een interessant programma met lezingen, onderbroken door een theepauze
- Voor wie dat wil sluiten we af met een gezellig samenzijn onder het genot van een (alcoholvrij of niet) drankje.

Details van het programma staan nog niet vast en volgen later, samen met de officiële uitnodiging. In ieder geval hebben we niet stilgezeten. Jullie gegevens zijn weer voor van allerlei projecten gebruikt en daar vertellen we jullie graag meer over. Houd de dag alvast vrij!

Opgeven kan al wel als je wilt, via [deze link](#).

Hopelijk tot dan! En houd ook vast vrij: de **Landelijke dag van De Vlinderstichting** valt volgend jaar op **27 februari** (dus niet de eerste zaterdag van maart zoals tot nu toe altijd het geval was).

Steun het Beschermingsfonds met een donatie aan ons Veluweloop-team

Op 10 oktober loopt het team We Motten Doorlopen van De Vlinderstichting bijna 90 kilometer tijdens de Veluweloop. Het team, dat bestaat uit 12 medewerkers van De Vlinderstichting, zamelt met deze sponsorloop geld in voor ons Beschermingsfonds. Vanuit het Beschermingsfonds wordt gewerkt aan onderzoek en het ontwikkelen en toepassen van concrete beschermingsmaatregelen voor bedreigde vlinders in Nederland.

Wil jij de lopers van ons team én de vlinders steunen? Doneer dan een bedrag, groot of klein, via [deze link](#)

Het team We Motten Doorlopen van vorig jaar.

Hoe meer geld er wordt opgehaald, hoe harder de lopers zullen lopen en hoe meer er geïnvesteerd kan worden in gerichte beschermingsmaatregelen. Mocht je de lopers persoonlijk willen aanmoedigen, dan kan dit langs de route van de Veluweloop die [hier](#) te vinden is.

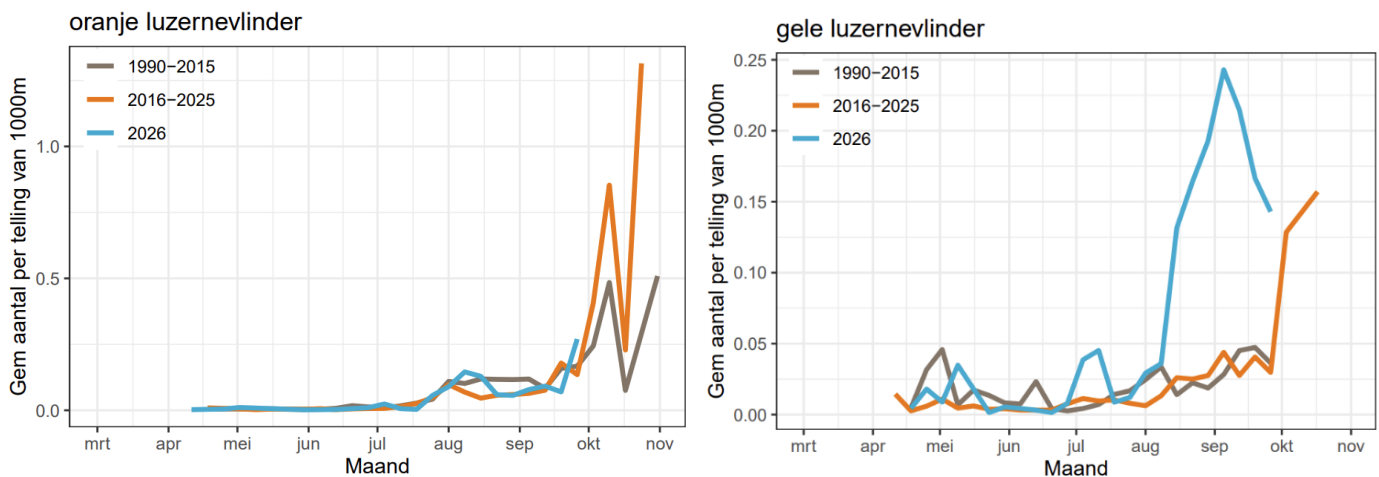
Waarnemingen invoeren in juiste sectie

Het gaat bij heel veel tellers goed, maar af en toe komen we nog tellingen tegen waarbij alle waarnemingen zijn ingevoerd in sectie 1. Wanneer je in de Count4Nature app telt, is het belangrijk om met de pijltjes bovenin handmatig door de sectie te bewegen wanneer je je route loopt. Dit hebben we ingebouwd zodat er een dubbele controle is op het invoeren in de juiste sectie. Wanneer de GPS verspringt, hebben we altijd nog de back-up van de handmatig ingevoerde sectie. Mocht je er halverwege je telling achter komen dat je vergeten bent om door te klikken naar de volgende sectie,

dan kun je dit tijdens de telling nog aanpassen. Hiervoor klik je op het potloodje bij de soort, waar je vervolgens via het potloodje van de exacte waarneming de sectie nog kunt corrigeren.

Luzernevlinders, wie is wie?

Twee vlindersoorten die dit jaar bijzonder vaak te zien waren, zijn de gele- en oranje luzernevlinder. Tot voorkort was een luzernevlinder die je in Nederland zag bijna altijd een oranje luzernevlinder. Maar de afgelopen jaren zien we steeds vaker ook de gele luzernevlinder in ons land, waarvan er dit jaar meer dan ooit geteld werden binnen ons meetnet (zie onderstaande grafiek). Deze vlindersoort trekt vanuit het oosten van Europa onze kant op. Door het warme weer kunnen veel vlinders zich over grote afstand verplaatsen, waardoor ze in relatief hoge aantallen bij ons de grens over komen. De oranje luzernevlinders trekken vanuit het zuiden over Frankrijk door naar Engeland. De aantallen in Nederland zijn over de jaren niet zo sterk veranderd als bij de gele luzernevlinder.

Maar hoe verschillen deze soorten nou eigenlijk precies van elkaar? Om dit te verduidelijken zetten we ze hier naast elkaar en lichten we de verschillen toe.

In vlucht is het mannetje van de oranje luzernevlinder er direct uit te halen met zijn duidelijke oranje kleur op de bovenkant van de voorvleugels. Het vrouwtje is iets minder feloranje, maar nog wel duidelijk geel tot oranjegekleurd. Bij de gele luzernevlinder is de kleur veel meer richting wit, zoals we ook kennen van de citroenvlinder. Het mannetje is geel, maar minder fel dan het vrouwtje van de oranje luzernevlinder. Het vrouwtje kan soms bijna helemaal wit zijn en lijkt daarmee soms verradelijk veel op een witje. Het is dus altijd goed om even na te kijken hoe de onderkant van de vleugels eruitzien wanneer de vlinder even stopt om bijvoorbeeld te drinken. Hier zal snel duidelijk worden of de opvallende witte vlek op de ondervleugel aanwezig is. Deze ontbreekt bij de witjes en de citroenvlinders.

Oranje luzernevlinder (foto: Dick Noordhof)

Gele luzernevlinder (foto: Dick Noordhof)

Als je nu denkt dat je met deze informatie alle luzernevlinders direct kunt identificeren, heb je het waarschijnlijk mis. Want de natuur zou de natuur niet zijn als er niet een uitzondering op de regel bestond. Er is namelijk ook een lichte vorm van de oranje luzernevlinder, ook wel bekend als *helice*. Het is daarom handig om te letten op de zwarte rand die langs de bovenkant van de vleugels loopt. Deze is heel duidelijk en breed bij de oranje luzernevlinder en veel minder opvallend en versmald bij de gele luzernevlinder.

Mocht je nog niet genoeg hebben van de verschillen tussen beide luzernevlindersoorten, kijk dan eens op [deze pagina](#), daar vind je nog wat extra details waar je op kunt letten.

Persoonlijke gegevens meetnetaccount

In het meetnetportaal kun je in de instellingen je persoonlijke gegevens invullen. We willen graag benadrukken dat het niet verplicht is om deze gegevens in te vullen. Het enige dat we echt nodig hebben is een emailadres, waarmee je kan inloggen en we je kunnen bereiken wanneer we vragen hebben. De huisadresgegevens gebruiken we om een papieren versie van de Vlinderbalans op te sturen. Wanneer er geen adresgegevens bij ons bekend zijn, kunnen we alleen een digitale versie versturen. Een telefoonnummer kan ook handig zijn als we je willen bereiken, maar is dus niet verplicht om aan ons door te geven.

Teller gezocht bij Oisterwijkse bossen

Oproep van Elly: Ik heb jarenlang de vlinders geteld op het Heideveldje tussen het Diaconieven en het Brandven in de Oisterwijkse Bossen en Vennen met een telmaatje. Helaas is die er om gezondheidsredenen mee moeten stoppen. Ondertussen had ik een nieuw telmaatje gevonden maar zoals het er nu naar uit zien gaat die ook stoppen. Mocht er iemand zijn die om de 14 dagen in dat gebied samen met mij vlinders wil tellen dan zou dat erg fijn zijn.

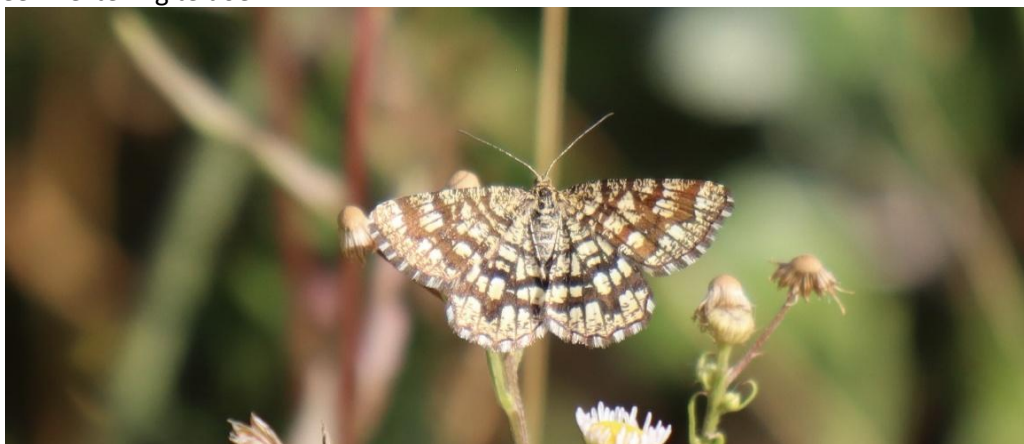
Met vriendelijke groet,
Elly Aarts

Icarusblauwtje (foto: Tove van der Weerd)

Flex tellen in het "laagseizoen" – Count4Nature app

Door het jaar heen worden er heel wat flex tellingen gedaan, voornamelijk tussen april en oktober, het "hoogseizoen" van de meeste insectensoorten. Toch kan het ook interessant zijn om af en toe een telling in de andere maanden te doen. Deze tellingen zullen vaak wat minder spectaculair zijn, want de meeste soorten zitten nou eenmaal in hun winterrust. Maar als je in deze rustige maanden wél iets ziet, is dit natuurlijk extra leuk. Voel je daarom niet geremd om ook buiten het telseizoen af en toe een flex telling te doen.

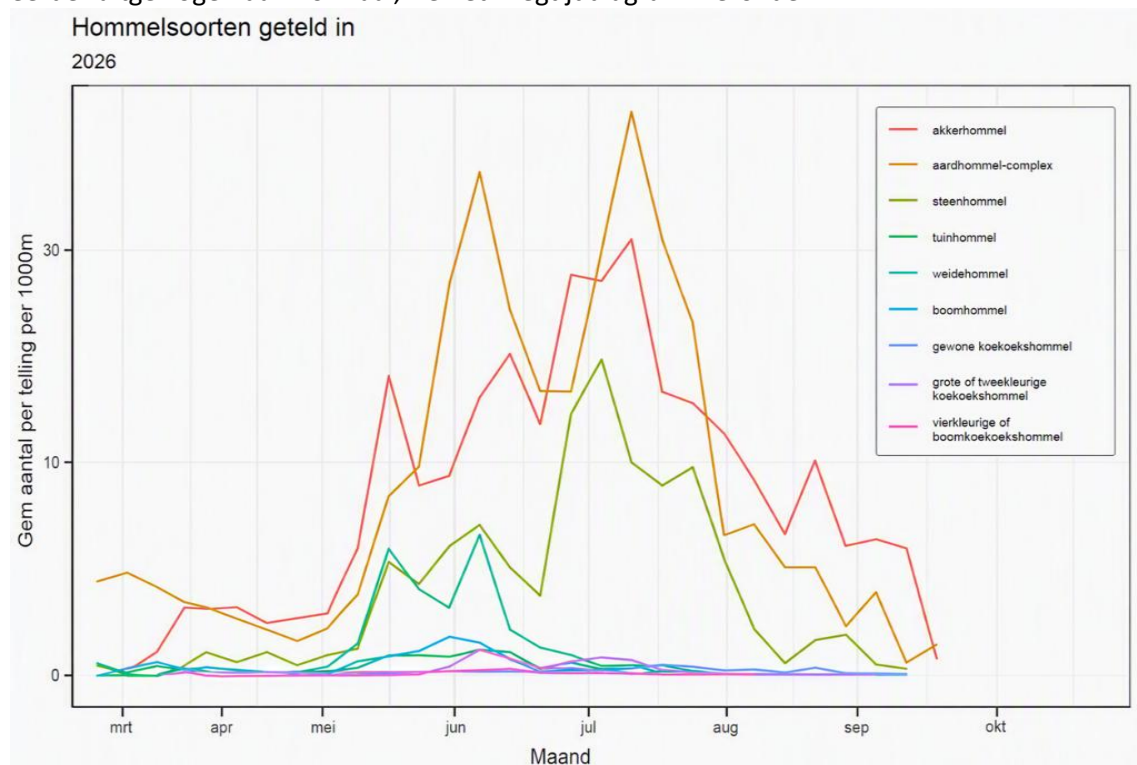
Klaverspanner (foto: Tove van der Weerd)

Meetnet Hommels

De uitlevering van de tellingen aan het CBS vindt plaats eind november. Als je de tellingen in het veld op papier hebt gedaan, lever ze dan bij voorkeur aan in de eerste helft van november, zodat wij er nog even naar kunnen kijken.

Vergeet niet om tijdens je telling in de app de secties handmatig aan te passen. Voor wie zich nu realiseert dat misschien vergeten te zijn: je kunt je tellingen van dit jaar nog even controleren en aanpassen in het meetnet portaal.

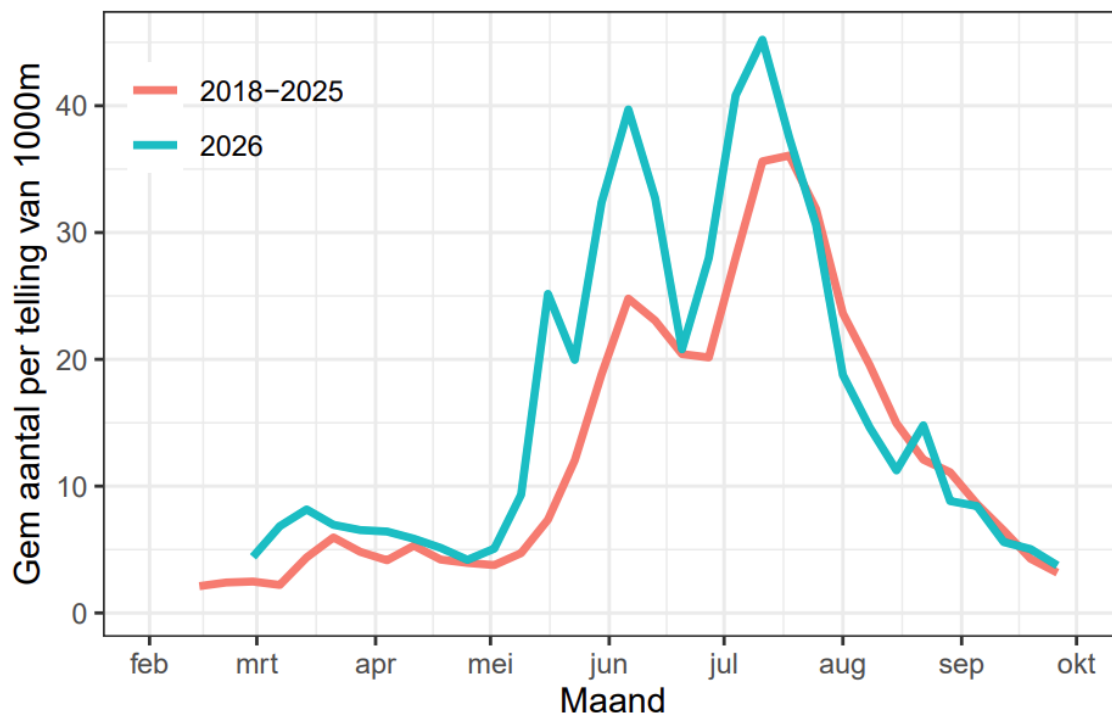
Het warme voorjaar in combinatie met de extreme droogte deze zomer hebben er waarschijnlijk voor gezorgd dat verschillende soorten eerder waren uitgevlogen. De akkerhommel is bijvoorbeeld eerder uitgevlogen dan normaal, zie het vliegtijddiagram hieronder.

Totaal aantal hommels

Het totaal aantal hommels daalde in juli sterk, waarschijnlijk door de aanhoudende droogte. De regen in augustus lijkt wel weer wat goed gemaakt te hebben.

Gemiddeld aantal hommels

Verhoudingen van soorten

Het lijkt er nu echt op dat alle algemene soorten zijn uitgevlogen. De verwachting is dat de akkerhommel dankzij de regen wel weer wat gaat toenemen. Akkerhommels vliegen gewoonlijk tot in oktober, zij het wel in wat lagere aantallen.

De zeldzame soorten, zoals moshommel, heidehommel en zandhommel vliegen met de akkerhommel tot in oktober. Ook de veenhommel vliegt nog tot laat in het jaar, omdat zij een tweede keer per jaar vliegt op natte heidevelden.

Voor wie goed zoekt...

Gek genoeg is met veel geluk van vrijwel elke soort in september wel een koningin te vinden. Zijn dit late koninginnen? Of zijn ze per ongeluk al eerder uit hun winterslaap ontwaakt? Als dit laatste het geval is, zullen ze het waarschijnlijk niet redden...

Nieuwsbrieven

Deze nieuwsbrief is specifiek voor tellers van het meetnet dagvlinders en het meetnet hommels. Er is ook een algemene nieuwsbrief van De Vlinderstichting, daar kan je je ook voor aanmelden op www.vlinderstichting.nl.

Wil je ook je ervaring delen met andere tellers?

Heb je leuke ervaringen op je route en wil je die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag je verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl.

Contact

Mocht je contact met ons willen, dan kan je ons altijd bellen of e-mailen.

Landelijk Meetnet Dagvlinders

Tove van der Weerd, Maurits Mocnik, Chris van Swaay,

José Kok, Hendrik Mertens, Kars Veling

Tel.: 0317 467346

meetnet@vlinderstichting.nl

Hommelmeetnet: Johan van 't Bosch, Dominic Dijkshoorn

Meetnethommels@naturalis.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Vlinders en het Landelijk Meetnet Hommels. Mocht je geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen het vakje bij Nieuwsbrief ontvangen uit te vinken. Klik hiertoe eerst op het groene vakje "aanpassen". Vergeet op het einde niet om op "opslaan" te klikken.

Argusvlinder (foto: Tove van der Weerd)